

גבריאל לוין

חזיונו של איר

מה מושך אותי מְבִינִי לְבִינִי החוצה
לקום מהאחו הרטוב בְּבֹא הזמן, מזְמַן אותי

לתחילתו של מסע? האופק נפרש צליפת שוט
של שבילים מתפתלים, קוֹי ראייה נעלמים באחת

לא יודע אם קרקע או אויר הם המצע לצעדִי
וממשיך לפסע, אך של מי המלים - "מעיל יש לי

והוא כדמות קְבֻרָה וכוכבי מרום
יְשִׁימוֹן בו מְאוֹרָה" שנודדות אל מחשבתי,

היא עתידן החי (אם זה אכן כך,
אני מודה בהכנעה) "לְחִיטָה להנפה או שְׁעוֹרָה",

בעוד סימני שריטה, גומות אינדיגו
מאותתות, ונדמה לי שאני רואה צורת תְּיִבָה

מרחפת מעלי כמו אסטרואיִד, או טרפז?
צורות משכפלות, עיני פחם, באמצע

עמוד אור קורן וטהור יותר מקשת בענן
מתוחה בין רקיע לרקיע וצוללת לקרקעית הים.

*

זוז כבר, אמרתי לעצמי
כשמטר שלפוחיות אור
נוצצות נוחת על משטח
משוח גיר, מישור משֹפֵע,
מִנְקָד, חותך שביל בניר,
נתיב צר, מתעקל, אפל,
לאדם אחד,
שזה עתה נשלף מהאש, חפשי

יוצא לדרך
לעולם של פרשות דרכים,
הסתעפויות, קוי-גיר ונופים
ללא תחתית - "תִּקְוֹת חוט
תפירת כל קרוֹעִיו" – שוב
מִטְּחִים בי קוים
ממרחק שנות-אור

אני, אִיר, משבט
כל-אדם,
שבא זה עתה
מִטְּלֵטל בתוך תיבת שיר
שלא נולד, מִחֲתֵל

במעיל עליון - "אלוהי,
החליפהו במעטה תהלה לי".

*

מביט למעלה אחרי עוד יום של שטוטים
ורואה קרני אור קלועות כמו חשוקי ספינה

מונעות מכפת הרקיע להתפזר
במקום בו הפלך נמתח מהרום התלוש ביותר מהקרקע

וכל מסלולי הכוכבים סובבים על ציריהם
"איך זה?" נדתי בראשי, רושם ביד חופשית

את הפלא שאין לו פה, מקלף את שכבת הפחם
של השמים, ושוב: "איך זה?" מטה וקָרס מוארים

באפלה, וטבעות הענק שלו, חלולים וחפונים
מקפלים פנימה, עגול מקנן בעגול

במברשת קלה, מנצנצים, מהירויות משתנות
במסלול הפוך לפישור שנע על ברכי

ההכרת, וסירנה רוכנת על קצה כל מסלול
משמיעה צליל, תו אחד, כשהגלגלים

סבים בתאם עם המוירות -

המסובבת, המעקמת והחותכת – שרות על שְׁהָה, שהווה שיהיה...

*

מי היה מאמין שתחזר.

כדור האדמה והמים מִקֵּף ירק ניאון -

אך הנה אתה, מטביע עקבות טריים

באדמה הלחה עדין, משכשכת

בצפִּיה, כורך את גורלך עם

זה של השיח המכסיף ברוח, עם החלבלוב,

עם שרביט מתנדנד של פרח

המניפים אותך ואוספים אותך, השחר

מעלה את דרעק העיר שמסביב בידי הגמישות

תוחב את אצבעותיו הדביקות לתוך מקורים

תאבי-שיר, מוביל אותך דרך עולם-

הנראָה, אתה משפשף את עיניך

ונועץ מבט בהריסות

הזהר שנדבק בשרשי האויר התלויים

היונקים מהאור העולה.

*

אלה החומרים

לבנות את הסירה

ולהעלות את מפרש

ההוויה : ניר, מספרים,

אבן - להרים עגן! נפש

קלילה, גִּנְבָת

גבול נוצתית - פֶּדְמִיּוֹן -

עופי אל מעבר לַיָּמִי הַנִּיר הַדְּלִיקִים -

כמה קשרים עברת, בנענוע, בטלטולים

נסחפת ברוח, צְלִי הַסְּבוּךְ, הַרְדּוּף,

במסע ההשקה שלך

(כל מסע הוא השקה)

אבן. ניר. מספרים. שִׁירִי

*

בשִׁכְבְּךָ
ובקומךָ מהמטה
מְעַרְגָת הַכְרֵשָׁה הִירְקָה וְהַלְפָתִית
מהיביסקוס אָדָם וּלְבָן-

סִיד, תמציות צבע מצור
שהופקו מחלזונות - ארגמן
ותכלת - בשכבך
ובקומך, פורמת בין הכחל

ללבן, השמש בזנית
והמראות הנוצצות
של היס משטיחות
את העיר על תִּלְקָה, וְאֵת רוֹאָה לא

שמש, לא ים, לא מראָה
ולא שום דבר אלא אותם.

*

את המלה בעברית לא הכרתי -

"מְעַרְגָת" - ושמעתי

"מְאָיִם"

ולא קלף יהלום

כשסִפְּרָתְּ אֵיךְ הַגִּיחַ

פְּתָאִים, הַמְּלִים

בְּקִשִּׁי

מִבְּחִנוֹת זֶה מִזֶּה בְּאֵזְנִי, אֲבֵל אֲוֹלִי

זֶה בְּכֹל זֹאת הַתְּאִים לְנוֹ

לְדַבֵּר עַל הַצָּרָה

לְהִדְפֹּף אֶת הָאִיִּים הַמְּעִיבִים,

הַמְּצִיקִים, לְאֲבֵד אֶת

זֶה?

גַּם אִם הֵייתִי רֹצֵה לְהַגִּיד אִיפֹה "זֶה" שׁוֹכֵן -

תַּחַת כְּנָפֵי

הָאוֹנוֹת?

בְּבִלוֹת הָאֲצִטְרָבֵל?

חֵי אֶבֶן יִקְטִיאֵן,

הַבֵּן הַחֵי

שֶׁל הָעֵרוֹת, שְׁעָר

שְׁמָה שְׁשֹׁכֵן פֶּעַם בְּגִמַּת

הַלֵּב -

שֶׁהוּא עֲצָמוֹ עֶקֶר מֵהַצְּבִיחַ הַמְּתָה

שְׁגִדְלָה אוֹתוֹ - זֶה "זֶה"

"איפה זה,

דרך איזה פתח גוף

זה פָּרַח ונעלם")

האם ידעת -

פעם "מעין" אמר גם

מיתר מתוח עם עצם מעין בקצה

שְׁשׁוּרְק בְּסָבוּב

והיה לו חלק

בפולחני מיסטריות עתיקים

בשמו "השור הרועם"

יתכן ועשינו סבוב

שלם, האם הצורה האלכסונית

רומזת על משהו סמוי

מן העין?

*

שוב, מניחים את דפוסי החיים לפנינו על הארץ

(זה אִיר מדבר) והם רבים ממה ששערתי

איך נבחן את הגורלות שהוטלו לרגלינו?

איך נבחר בין הדפוסים, חיתוכי ניר של יד קלה: איזה חיים, איזו רודנות

צ'רופים מוזרים; עני ועשר, שלמים או מפרדים
חיים שנאלמו דם או כאלה שממשיכים הלאה. . .

מביטים בנו בחזרה בְּכַח הַחֲקוּי. הִיְתִי שָׁם או לא? כל-
אדם. מחוץ לגוף אני פורש כנפים, מעיף מבט בְּנִשְׁמוֹת בְּנֵי הַמַּעֲלָה

בוחרות גורל. ברבור. זמיר. אריה. נשר. קוף. הַפְּקַחִית
מִכְּלָן שְׁמָה עַל "הַדְּיוּט" ואמרה לו

בפנתה, לא מתערבת בעניינים לא שלה, שבחדוֹן בחרה בו מִכְּלָם
להכנס לעורו.

חיים חדשים זה עסק ביש. לא להסיט מבט
מהיעד, בלי מורא מהבלתי נודע

להתחכך ביומיומי, במופע הבלתי נגמר, כי הוא יצילנו
אם רק נאמין בזה ונחצה בְּבִטְחָה

*

קודה

נצרך באש עד לפני הנגיעה
בסטרטוספרה ומעיל
הַכְּבָרָה שבקשי נושא משקל
זבוב והכוכבים מאירים דרכו
מזכירים את מפת הרקיע

מבעד לחלונך

שמשרבטת במשיכות מהירות, אקראיות

תחת הלבנה, שנות אור, שנות

אור! דברים קורים. אני יכול לראות אותך

מודדת את המרחקים. איך גופך עוקב

מקרוב אחר הצורות הנחרצות

המגיחות וצונחות ללא

רחמים משום מקום, והקו מסתחרר

אתך כשאת בזרם.

תרגום: זלי גורביץ'

2.2014

הערה: הדמות המדברת בשיר היא דמותו של אֵיר, המופיע בפרק העשירי של "המדינה" מאת אפלטון. אֵיר (ביוונית: Ζεϋס) נופל בקרב אך גופו נותר שלם, והוא נקרא לשוטט מחוץ לגופו בממלכת החיים שלאחר המוות. במסעו הוא פורח באוויר, חוזה חזיונות קוסמיים, שומע במו אוזניו את מוזיקת הספירות ורואה מחזות בהם צדיקים ורשעים זוכים לשכר או לעונש על פי מעשיהם. בשיר משמש אֵיר כדמות בעלת הסגולה לעבור מהמשטח הארצי, מבד הציור, ממשיכת קו, אל המופשט לחלוטין, אל האור, אל המוזיקה, ובחזרה.

בשיר הראשון מופיעים גם ציטוטים משירו של משורר תור הזהב בספרד אברהם אבן עזרא: "מעיל יש לי".